

ทัศนคติของมารดาตั้งครรภ์และผู้ปกครองเด็กต่อโปรแกรมทันตสุขภาพ  
ศึกษา ในตำบลลำปลายมาศ อำเภอลำปลายมาศ จังหวัดบุรีรัมย์ 2547

Attitude of the pregnant mothers and the guardians towards  
dental health advice programme in Lamplaimat District :

Buriram Province 2004.

เริงสิทธิ์ นามวิชัยศิริกุล ทบ.\*

**Abstract**

**Background :** Dental health knowledge of pregnant mothers and guardians effect on the dental health of infants including post natal dental health prevention and care.

**Objective :** The purpose of this study is to evaluate the attitude of the pregnant mothers, and the guardians from Lamplaimat District : Buriram Province, toward the present dental health advice programme. The attitudes are about the suitability and the modernization of this programme for the dental health advice programme.

**Research design :** This research is prospective descriptive study.

**Subject :** Pregnant mothers and the guardians. Subjects were selected to study by simple random sampling. The sample size to study is 50 from population 395.

**Materials and Methods :** The 50 questionnaires were randomly distributed to the pregnant mothers and the guardians of from Lamplaimat District : Buriram Province and the suggestion of the questionnaires.

**Results :** The 50 questionnaires are analyzed. The 25 questionnaires from the pregnant mothers (50%) and the 25 questionnaires from the guardians (50%). The results revealed that

---

\*ทันตแพทย์ 7 งานทันตสาธารณสุข (กลุ่มงานบริการทางการแพทย์) โรงพยาบาลลำปลายมาศ จังหวัดบุรีรัมย์

in all aspects were ranked as good. Attitude of the pregnant mothers and the guardians toward dental health advice programme is difference statistically significant at 0.05.

**Conclusion :** The majority dental health advice programme is good. Most of the pregnant mothers and the guardians suggested that review session should be beneficial in practice.

**Key words :** Attitude ; dental health advice programme.

## บทคัดย่อ

**เหตุผลในการศึกษา :** ความรู้ทางทันตสุขภาพของมารดาตั้งครรภ์และผู้ปกครองเด็ก มีผลต่อทันตสุขภาพของบุตรในครรภ์ รวมทั้งการดูแลป้องกันทันตสุขภาพของบุตรในระยะหลังคลอด

**วัตถุประสงค์ :** เพื่อให้ทราบทัศนคติของมารดาตั้งครรภ์และผู้ปกครองเด็กในเขตตำบลลำปลายมาศ อำเภอลำปลายมาศ จังหวัดบุรีรัมย์ ต่อโปรแกรมทันตสุขภาพที่จัดสอนว่ามีความเหมาะสมและเพียงพอต่อความต้องการของมารดาตั้งครรภ์ และผู้ปกครองเด็กหรือไม่เพื่อที่จะนำข้อมูลที่ได้มาสรุปเป็นแนวทางปรับปรุงโปรแกรมการสอนให้เหมาะสมยิ่งขึ้น

**วิธีการวิจัย :** เป็นการวิจัยเชิงบรรยาย

**กลุ่มเป้าหมาย :** มารดาตั้งครรภ์และผู้ปกครองเด็กสุ่มตัวอย่าง อย่างง่ายได้กลุ่มตัวอย่าง 50 ราย จากประชากร 395 ราย

**วัสดุและวิธีการ :** ใช้แบบสอบถามจำนวน 50 ชุด ให้กับมารดาตั้งครรภ์และผู้ปกครองเด็กในเขตตำบลลำปลายมาศ อำเภอลำปลายมาศ จังหวัดบุรีรัมย์ หลังจากที่ได้รับการอบรมแล้วและได้ชี้แจงการตอบแบบสอบถาม

**ผลการศึกษา :** จากตัวอย่างแบบสอบถามทั้งหมด 50 ชุด ได้นำมาวิเคราะห์จากมารดาตั้งครรภ์ 25 ชุด คิดเป็นร้อยละ 50 และจากผู้ปกครองเด็ก 25 ชุด คิดเป็น ร้อยละ 50 ให้ความคิดเห็นต่อโปรแกรมทันตสุขภาพอยู่ในระดับดีและทัศนคติของมารดาตั้งครรภ์และผู้ปกครองเด็กต่อโปรแกรมทันตสุขภาพ มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

**สรุป :** โปรแกรมทันตสุขภาพที่จัดสอนอยู่ในเกณฑ์ดี มารดาตั้งครรภ์และผู้ปกครองเด็กส่วนใหญ่ เห็นควรให้มีการทบทวนบทเรียนให้เน้นการฝึกปฏิบัติมากขึ้น

## บทนำ

หลักสูตรการสอนทันตสุขภาพ เรื่อง “ทันตสุขภาพของแม่และเด็กอายุ 0-3 ปี” มีจุดมุ่งหมาย ที่สำคัญเพื่อให้ผู้เข้ารับการอบรมสามารถบอกสภาพปัญหาทางทันตสาธารณสุข และแนวทางแก้ไขปัญหาได้ถูกต้อง สามารถดูแลทันตสุขภาพในหญิงมีครรภ์และเด็กอายุ 0-3 ปีได้อย่างถูกต้อง ซึ่งมีความจำเป็นต่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตและต้องปรับปรุงหลักสูตรให้มีประสิทธิภาพ เพื่อให้แม่และผู้ดูแลเด็กสามารถนำไปใช้ให้เกิดประโยชน์สูงสุด

ในปัจจุบันพบว่า เด็กอายุ 0-3 ปีมีการเกิดฟันผุในฟันน้ำนมมีปัญหารุนแรงมากขึ้นเรื่อยๆ แม่ควรได้รับการส่งเสริมสุขภาพช่องปาก เพิ่มพูนความรู้ และสร้างทัศนคติที่ดีต่อการมีช่องปากที่สะอาดและเพื่อให้เด็กอายุ 0-3 ปีได้รับการดูแลจากแม่หรือผู้ดูแลเด็ก

มีการศึกษาพบว่าสาเหตุของการที่แม่และผู้ดูแลเด็กมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำส่วนหนึ่ง เกี่ยวข้องโดยตรงกับกระบวนการเรียนการสอน วิธีการสอนและเจตคติของแม่และผู้ดูแลเด็กต่อหลักสูตรทันตสุขภาพที่สอน จะเห็นว่าเจตคติของผู้เรียนเป็นตัวแปรหนึ่งที่สำคัญที่จะทำให้ผลสัมฤทธิ์ของการเรียนรู้สูงขึ้น

ฉะนั้น ผู้วิจัยมีความสนใจที่จะศึกษาว่ามารดาตั้งครรภ์และผู้ปกครองเด็ก ตำบลลำปลายมาศ มีทัศนคติที่ดีต่อหลักสูตรการสอนทันตสุขภาพอยู่ในระดับใด เพื่อจะได้เป็น

แนวทางในการพัฒนาการเรียนการสอนของเจ้าหน้าที่ทันตบุคลากรของโรงพยาบาลลำปลายมาศ และเจ้าหน้าที่อนามัยผู้เกี่ยวข้องให้มีประสิทธิภาพสูงขึ้นต่อไป

## วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาทัศนคติที่มีต่อหลักสูตรการสอนทันตสุขภาพ เรื่อง “ทันตสุขภาพของแม่และเด็กอายุ 0-3 ปี” ของมารดาตั้งครรภ์ในเขตตำบลลำปลายมาศ อำเภอลำปลายมาศ จังหวัดบุรีรัมย์ ปี พ.ศ. 2547

2. เพื่อศึกษาทัศนคติที่มีต่อหลักสูตรการสอนทันตสุขภาพ เรื่อง “ทันตสุขภาพของแม่และเด็กอายุ 0-3 ปี” ของผู้ปกครองเด็กในเขตตำบลลำปลายมาศ อำเภอลำปลายมาศ จังหวัดบุรีรัมย์ ปี พ.ศ. 2547

3. เพื่อเปรียบเทียบทัศนคติที่มีต่อหลักสูตรการสอนทันตสุขภาพ เรื่อง “ทันตสุขภาพของแม่และเด็กอายุ 0-3 ปี” ของมารดาตั้งครรภ์และผู้ปกครองเด็ก ตำบลลำปลายมาศ อำเภอ ลำปลายมาศ จังหวัดบุรีรัมย์ ว่ามีความแตกต่างกันหรือไม่เพียงใด

## สมมุติฐานการวิจัย

1. มารดาตั้งครรภ์น่าจะมีทัศนคติต่อหลักสูตรการสอนทันตสุขภาพ เรื่อง “ทันตสุขภาพของแม่และเด็กอายุ 0 - 3 ปี” มากกว่าผู้ปกครองเด็ก

### ขอบเขตการวิจัย

1. ประชากรเป็นมารดาตั้งครรภ์และ  
ผู้ปกครองเด็ก ปี พ.ศ. 2547 ของตำบล  
ลำปลายมาศ อำเภอลำปลายมาศ จังหวัดบุรีรัมย์  
จำนวน 395 ราย

2. กลุ่มตัวอย่างเป็นมารดาตั้งครรภ์และ  
ผู้ปกครองเด็ก ที่สุ่มมาจากประชากร โดยวิธีสุ่ม  
แบบธรรมดา (Sample Random Sampling)  
จำนวน 50 ราย รายละเอียดดังนี้

2.1 มารดาตั้งครรภ์ จำนวน 25 ราย

2.2 ผู้ปกครองเด็ก จำนวน 25 ราย

3. ตัวแปร ที่ใช้ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้  
ได้แก่

3.1 ตัวแปรอิสระ ได้แก่ มารดาตั้ง  
ครรภ์และผู้ปกครองเด็ก

3.2 ตัวแปรตาม ได้แก่ ทักษะคิดต่อ  
หลักสูตรการสอนทันตสุขศึกษา เรื่อง  
“ทันตสุขภาพของแม่และเด็ก อายุ 0 - 3 ปี”

### คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย

1. มารดาตั้งครรภ์ หมายถึง หญิงมีครรภ์  
หรือแม่ของเด็กอายุ 0-3 ปี ในเขตตำบล  
ลำปลายมาศ อำเภอลำปลายมาศ จังหวัดบุรีรัมย์

2. ผู้ปกครองเด็ก หมายถึง ผู้ดูแลเด็ก  
อายุ 0 - 3 ปีที่ไม่ใช่แม่ของเด็ก เช่น พี่ ลุง ป้า  
น้า อา ปู่ ย่า ตา ยาย หรือญาติที่ดูแลเด็ก  
เพราะแม่ไม่อยู่ไปทำงานต่างจังหวัด เป็นต้น

3. ทักษะคิดต่อหลักสูตรการสอนทันต  
สุขศึกษา เรื่อง “ทันตสุขภาพของแม่และเด็กอายุ  
0 - 3 ปี” หมายถึง ความรู้ที่ชอบหรือไม่ชอบ  
ต่อหลักสูตรการสอนทันตสุขศึกษา เรื่อง  
“ทันตสุขภาพของแม่และเด็กอายุ 0 - 3 ปี”  
ของมารดาตั้งครรภ์และผู้ปกครองเด็กที่เป็นก  
กลุ่มตัวอย่าง ซึ่งวัดออกมาเป็นคะแนนด้วยแบบ  
วัดทักษะคิด ต่อหลักสูตรการสอนทันตสุขศึกษา  
เรื่อง “ทันตสุขภาพของแม่และเด็กอายุ 0 - 3  
ปี” จำนวน 15 ข้อ มีเกณฑ์ในการแปลความหมาย  
คะแนนทักษะคิดดังนี้

| คะแนนเต็ม 5 คะแนน | ระดับทักษะคิด | คะแนนเต็ม 75 คะแนน | ความหมาย            |
|-------------------|---------------|--------------------|---------------------|
| 4.50 - 5.00 =     | มากที่สุด     | = 63 - 75          | ทักษะคิดที่ดีที่สุด |
| 3.50 - 4.49 =     | มาก           | = 51 - 62          | ทักษะคิดที่ดี       |
| 2.50 - 3.49 =     | ปานกลาง       | = 39 - 50          | ทักษะคิดปานกลาง     |

4. หลักสูตรการสอนทันตสุขศึกษา  
หมายถึง หลักสูตรที่ใช้สอนทันตสุขศึกษาแก่

มารดาตั้งครรภ์และผู้ปกครองเด็ก เรื่อง  
“ทันตสุขภาพของแม่และเด็กอายุ 0 - 3 ปี”

## ประโยชน์ของการวิจัย

1. เป็นแนวทางในการพัฒนาการสอน ทัศนศึกษา เช่น สื่อการสอน เทคนิคการสอน ให้เหมาะสมยิ่งขึ้น
2. เป็นแนวทางในการปรับปรุงผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรู้ให้ดีขึ้น
3. เป็นแนวทางในการนิเทศเจ้าหน้าที่ผู้เกี่ยวข้องต่อไป

## เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องในงานวิจัยครั้งนี้ จะกล่าวถึงรายละเอียดตามหัวข้อต่อไปนี้

1. แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับทัศนคติ
2. งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับทัศนคติ

### 1. แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับทัศนคติ

ดูเลย์ ได้กล่าวทัศนคติไว้ว่า เป็นตัวแปรที่สำคัญทางความรู้สึก (Affitive Variables) การเรียนรู้จะแปรผันตามตัวกรองความรู้สึก (Affective Filters) ผู้มีทัศนคติทางบวก ตัวกรองความรู้สึกจะน้อย การป้อนข้อมูลจะทำให้ข้อมูลป้อนเข้าได้มากจึงเรียนรู้ได้ดี ผู้มีทัศนคติทางลบ จะเกิดผลตรงกันข้าม ซึ่งผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาต่างๆ จะมีผลในเชิงบวกกับทัศนคติ กล่าวคือนักเรียนที่มีทัศนคติที่ดีต่อบทเรียนหรือวิชานั้นๆ ย่อมทำให้ผลการเรียนดี และถ้านักเรียนมีผลการเรียนดี เข้าใจในเรื่องที่เรียน ก็พึงพอใจและมีทัศนคติที่ดีต่อการเรียนวิชานั้นๆ เช่นกัน

(Dulay, Burtand Krashen. 1982 : 46)

ชูศรี วงศ์รัตน์ (ชูศรี วงศ์รัตน์ 2540 : 86 -89) ได้ให้ความหมายของทัศนคติไว้ว่า ทัศนคติ หมายถึง ความรู้สึกของบุคคลที่มีต่อสิ่งต่างๆ อันเป็นผลมาจากการเรียนรู้ประสบการณ์ และเป็นตัวกระตุ้นให้บุคคลแสดงพฤติกรรม หรือมีแนวโน้มที่จะตอบสนองต่อสิ่งต่างๆ นั้นไปในทิศทางใดทิศทางหนึ่ง ซึ่งอาจเป็นไปในทิศทางสนับสนุนหรือคัดค้านก็ได้

### ข้อตกลงเบื้องต้นในการวัดทัศนคติ

1. การศึกษาทัศนคติเป็นการศึกษาความคิดเห็นหรือความรู้สึกของบุคคลที่มีลักษณะคงเส้นคงวา อย่างน้อยเป็นความคิดเห็นความรู้สึกที่ไม่เปลี่ยนแปลงในช่วงระยะเวลาหนึ่ง
2. ทัศนคติเป็นสิ่งที่ไม่สามารถวัดหรือสังเกตได้โดยตรง ฉะนั้นการวัดทัศนคติจึงเป็นการวัดทางอ้อม จากแนวโน้มที่บุคคลจะแสดงออกหรือประพฤติปฏิบัติอย่างมีระเบียบแบบแผนที่คงที่ ไม่ใช่พฤติกรรมโดยตรงของมนุษย์
3. การศึกษาทัศนคติของบุคคลไม่ใช่เป็นการศึกษาแต่เฉพาะทิศทาง แต่ต้องศึกษาถึงระดับความมากน้อยหรือความเข้มของทัศนคตินั้นๆ ด้วย

### หลักเกณฑ์ในการสร้างข้อความวัดทัศนคติ

1. หลีกเลี่ยงข้อความที่กล่าวถึงอดีต
2. หลีกเลี่ยงข้อความที่เป็นข้อเท็จจริง
3. หลีกเลี่ยงข้อความที่แปลความหมายมากกว่า 1 อย่าง

4. หลีกเลียงข้อความที่ไม่สอดคล้องกับ  
สิ่งที่ต้องการจะวัด

5. หลีกเลียงข้อความที่จะมีผู้เห็นด้วย  
ทั้งหมด หรือไม่เห็นด้วยเลย

6. หลีกเลียงข้อความที่มีคำว่าประเภท  
“ทั้งหมด” “เสมอ” “ไม่เคย”

7. หลีกเลียงการใช้คำที่กลุ่มตัวอย่าง  
อ่านไม่เข้าใจ

8. หลีกเลียงข้อความจะครอบคลุม  
พิสัยของความรู้สึกได้กว้าง

9. ใช้ภาษาให้ง่าย ชัดเจน และตรงไป  
ตรงมา

10. แต่ละข้อความต้องมีความคิดเดียว

11. ไม่ใช่ข้อความที่เป็นประโยคปฏิเสธ  
ซ้อนปฏิเสธ

12. ใช้ข้อความสั้นๆ และประโยคง่ายๆ  
ไม่ซับซ้อน

13. ระวังการใช้คำว่า “เท่านั้น” “เพียง  
แต่” “บ่อยๆ”

## 2. งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับทัศนคติ

นภาพร เมษรักษ์วานิช (นภาพร เมษ  
รักษ์วานิช 2515 : 66-67) ได้ศึกษาความ  
สัมพันธ์ระหว่างพิสัยและทัศนคติกับผลสัมฤทธิ์  
ทางการเรียน พบว่า

1. นิสัยในการเรียน ทัศนคติในการเรียน  
มีความสัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรู้อย่าง  
มีนัยสำคัญทางสถิติ

2. นักเรียนชายและนักเรียนหญิงมี

นิสัยในการเรียนและทัศนคติในการเรียนไม่แตก  
ต่างกัน

3. นักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน  
สูง จะมีนิสัยในการเรียนและทัศนคติในการเรียน  
ดีกว่า นักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ  
อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

สุเทพ โลไธสง (สุเทพ โลไธสง 2524 :  
50-51) ซึ่งศึกษาพบว่า ทัศนคติต่อวิชาเรียน  
หมวดช่างอุตสาหกรรมตามหลักสูตรมัธยมศึกษา  
ตอนต้นพุทธศักราช 2521 ของนักเรียน  
ผู้ปกครอง ครู และผู้บริหารในจังหวัดเชียงราย  
เป็นทัศนคติเชิงนิมาน และพบความแตกต่าง  
อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.5

## วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ผู้วิจัยได้ดำเนินการศึกษา  
ค้นคว้าตามหัวข้อต่อไปนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง  
2. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวม  
ข้อมูล

3. วิธีเก็บรวบรวมข้อมูล

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

5. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

## ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร (Population)

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้านี้เป็น  
มารดาตั้งครรภ์และผู้ปกครองเด็ก ภายในเขต

ตำบล ลำปลายมาศ อำเภอลำปลายมาศ จังหวัด  
บุรีรัมย์ จำนวน 395 ราย

กลุ่มตัวอย่าง (Sample)  
กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ เป็น

มารดาตั้งครรภ์และผู้ปกครองเด็ก จำนวน 50 ราย  
โดยใช้วิธีสุ่มแบบธรรมดา (Sample Random  
Sampling) รายละเอียดของกลุ่มตัวอย่าง  
ดังแสดง ในตาราง 1

ตาราง 1 แสดงจำนวนมารดาตั้งครรภ์และผู้ปกครองเด็กที่ใช้เป็นกลุ่มตัวอย่างในการศึกษาค้นคว้า

| ลำดับ | หมู่ที่ | ชื่อบ้าน       | จำนวน<br>(ราย) | กลุ่มตัวอย่าง [Sample]  |                    | หมายเหตุ          |
|-------|---------|----------------|----------------|-------------------------|--------------------|-------------------|
|       |         |                |                | มารดาตั้งครรภ์<br>(ราย) | ผู้ปกครอง<br>(ราย) |                   |
| 1     | 1       | บ้านลำปลายมาศ  | 5              | 3                       | 2                  |                   |
| 2     | 2       | บ้านสวนแดง     | 5              | 2                       | 3                  |                   |
| 3     | 3       | บ้านหนองแสง    | 5              | 3                       | 2                  |                   |
| 4     | 4       | บ้านผักกาดหญ้า | 5              | 2                       | 3                  |                   |
| 5     | 5       | บ้านโนนสมบุรณ์ | 5              | 3                       | 2                  | รวมมารดาตั้งครรภ์ |
| 6     | 6       | บ้านประชาสรรค์ | 5              | 2                       | 3                  | 25 ราย            |
| 7     | 7       | บ้านพัฒนา      | 5              | 3                       | 2                  |                   |
| 8     | 8       | บ้านสวนใหญ่    | 5              | 2                       | 3                  | รวมผู้ปกครองเด็ก  |
| 9     | 9       | บ้านเจริญมาศ   | 5              | 3                       | 2                  | 25 ราย            |
| 10    | 10      | บ้านใหม่สวนแดง | 5              | 2                       | 3                  |                   |
| รวม   |         |                | 50             | 25                      | 25                 |                   |

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล  
ครั้งนี้ เป็นแบบวัดทัศนคติมาตรฐานที่กองวิจัย  
การศึกษา กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ  
สร้างขึ้น ซึ่งมีจำนวน 15 ข้อ

วิธีเก็บรวบรวมข้อมูล

การรวบรวมข้อมูลในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้  
ดำเนินการเป็นขั้นตอนดังนี้

1. จัดเตรียมแบบวัดทัศนคติที่มีต่อ  
หลักสูตรการสอนทันตสุขภาพเรื่อง  
“ทันตสุขภาพของแม่และเด็กอายุ 0 - 3 ปี”  
ให้เพียงพอกับจำนวนกลุ่มตัวอย่างวางแผนการ  
ดำเนินการเก็บข้อมูล

2. อธิบายให้กลุ่มตัวอย่างทุกคนเข้าใจ  
ในวิธีทำแบบวัดทัศนคติเมื่อทุกคนเข้าใจแล้ว  
ให้ลงมือทำ

3. นำผลการสอบมาตรวจให้คะแนน  
ตามเกณฑ์ที่กำหนด

4. นำผลคะแนนมาวิเคราะห์ทางสถิติ  
และทดสอบสมมุติฐานที่ตั้งไว้

#### การวิเคราะห์ข้อมูล

1. หาค่าสถิติพื้นฐาน คือ ค่าเฉลี่ย ความ  
เบี่ยงเบนมาตรฐาน

2. ทดสอบสมมุติฐาน โดยใช้สถิติ t-test

#### การเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้เสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลตาม  
ลำดับ ดังนี้

1. นำข้อมูลจากแบบวัดทัศนคติ ของผู้  
เข้ารับการอบรมมาวิจัยและแปลความหมายใช้  
มาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) โดย  
ผู้วิจัยให้คะแนน 5 ระดับ ดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด  
2535 : 100) โดยข้อความทางบวกให้คะแนน  
ดังนี้

เห็นด้วยอย่างยิ่ง ตรวจให้ 5 คะแนน

เห็นด้วย ตรวจให้ 4 คะแนน

ไม่แน่ใจ ตรวจให้ 3 คะแนน

ไม่เห็นด้วย ตรวจให้ 2 คะแนน

ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง ตรวจให้ 1 คะแนน

ส่วนข้อมูลทางลบให้คะแนนในทาง  
กลับกัน

2. หาค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน  
ของคะแนนทัศนคติต่อหลักสูตรการสอนทันต  
สูขศึกษา ของมารดาตั้งครรภ์

3. หาค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน  
ของคะแนนทัศนคติ ต่อหลักสูตรการสอนทันต  
สูขศึกษาของผู้ปกครองเด็ก

4. ทำการเปรียบเทียบทัศนคติต่อหลักสูตร  
การสอนทันตสูขศึกษาระหว่างมารดาตั้งครรภ์กับ  
ผู้ปกครองเด็ก

#### ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้นำแบบทดสอบวัดทัศนคติที่มีต่อ  
หลักสูตรการสอนทันตสูข ไปทดสอบกับมารดา  
ตั้งครรภ์และผู้ปกครองเด็กที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง  
ทั้งหมด 50 ราย เป็นมารดาตั้งครรภ์จำนวน  
25 ราย และผู้ปกครองเด็กจำนวน 25 ราย  
และนำผลการทดสอบมาศึกษาระดับทัศนคติใน  
แต่ละกลุ่มและมาเปรียบเทียบทัศนคติระหว่าง  
กลุ่ม ซึ่งผลการศึกษาได้ดังนี้

1. การศึกษาทัศนคติที่มีต่อหลักสูตร  
การสอนทันตสูขศึกษาของมารดาตั้งครรภ์  
ดังปรากฏผล ในตาราง 2

ตาราง 2 แสดงค่าคะแนนเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนทัศนคติ ที่มีต่อหลักสูตร การสอนทันตสุขภาพของมารดาตั้งครรภ์

| ประเภทตัวอย่าง | N  | $\bar{x}$ | SD  | หมายเหตุ |
|----------------|----|-----------|-----|----------|
| มารดาตั้งครรภ์ | 25 | 4.4       | 0.9 |          |

จากตาราง 2 พบว่ามารดาตั้งครรภ์ มีทัศนคติที่ดีต่อหลักสูตรการสอนทันตสุขภาพ อยู่ในระดับมากมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.4 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.9

2. การศึกษาทัศนคติที่มีต่อหลักสูตรการสอนทันตสุขภาพ ของผู้ปกครองเด็กดังปรากฏผล ในตาราง 3

ตาราง 3 แสดงค่าคะแนนเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนทัศนคติที่มีต่อหลักสูตร การสอนทันตสุขภาพของผู้ปกครองเด็ก

| ประเภทตัวอย่าง | N  | $\bar{x}$ | SD  | หมายเหตุ |
|----------------|----|-----------|-----|----------|
| ผู้ปกครองเด็ก  | 25 | 4.2       | 1.1 |          |

จากตาราง 3 พบว่า ผู้ปกครองเด็ก มีทัศนคติที่ดีต่อ หลักสูตรการสอนทันตสุขภาพ อยู่ในระดับมากมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.2 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 1.1

3. การเปรียบเทียบทัศนคติที่มีต่อหลักสูตรการสอนทันตสุขภาพ ระหว่างมารดาตั้งครรภ์และ ผู้ปกครองเด็ก ของตำบลลำปลายมาศ อำเภอ ลำปลายมาศ จังหวัดบุรีรัมย์

ตาราง 4 แสดงการเปรียบเทียบทัศนคติที่มีต่อหลักสูตรการสอนทันตสุขภาพ ระหว่างมารดาตั้งครรภ์และผู้ปกครองเด็ก

| ตัวแปร         | N  | $\bar{x}$ | SD.   | t     |
|----------------|----|-----------|-------|-------|
| มารดาตั้งครรภ์ | 25 | 4.4       | 0.9   | 0.714 |
| ผู้ปกครองเด็ก  | 25 | 4.2       | 1.1   |       |
| รวม            | 50 | 4.27      | 1.009 |       |

จากตารางที่ 4 พบว่าทัศนคติที่มีต่อหลักสูตรการสอนทันตสุขภาพระหว่างมารดาตั้งครรภ์และ ผู้ปกครองเด็กแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญโดยค่าเฉลี่ยทัศนคติของมารดาตั้งครรภ์สูงกว่า ค่าเฉลี่ยทัศนคติของผู้ปกครองเด็ก อย่าง

มีนัยสำคัญ ทางสถิติที่ระดับ 0.05 และพบว่ามารดาตั้งครรภ์และผู้ปกครองเด็ก มีทัศนคติที่ดีต่อหลักสูตรการสอนทันตสุขภาพอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.27 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 1.009

### สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูล

1) มารดาตั้งครรภ์ของตำบลลำปลายมาศ อำเภอลำปลายมาศ จังหวัดบุรีรัมย์ มีทัศนคติที่ดีต่อหลักสูตรการสอนทันตสุขศึกษา เรื่อง “ทันตสุขภาพของแม่และเด็กอายุ 0-3 ปี” ซึ่งอยู่ในระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.4 มีค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.9

2) ผู้ปกครองเด็กของตำบลลำปลายมาศ อำเภอลำปลายมาศ จังหวัดบุรีรัมย์ มีทัศนคติที่ดีต่อหลักสูตรการสอนทันตสุขศึกษา เรื่อง “ทันตสุขภาพของแม่และเด็กอายุ 0-3 ปี” ซึ่งอยู่ในระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.2 มีค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 1.1

3) จากการเปรียบเทียบทัศนคติของมารดาตั้งครรภ์และผู้ปกครองเด็ก ของตำบลลำปลายมาศ อำเภอลำปลายมาศ จังหวัดบุรีรัมย์ พบว่าทัศนคติต่อหลักสูตรการสอนทันตสุขศึกษา เรื่อง “ทันตสุขภาพของแม่และเด็กอายุ 0-3 ปี” แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

4) จากการศึกษาพบว่ามารดาตั้งครรภ์และผู้ปกครองเด็ก ของตำบลลำปลายมาศ อำเภอลำปลายมาศ จังหวัดบุรีรัมย์ มีทัศนคติที่ดีต่อหลักสูตรการสอนทันตสุขศึกษา เรื่อง “ทันตสุขภาพของแม่และเด็กอายุ 0-3 ปี” ซึ่งอยู่ในระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.27 มีค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 1.009

### อภิปรายผล

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้จุดมุ่งหมายที่สำคัญคือ เพื่อศึกษาทัศนคติของมารดาตั้งครรภ์ และผู้ปกครองเด็ก ตำบลลำปลายมาศ ว่ามีทัศนคติต่อหลักสูตรการสอนสุขศึกษา เรื่อง “ทันตสุขภาพของแม่และเด็กอายุ 0-3 ปี” อย่างไร มากน้อยเพียงใด แตกต่างกันหรือไม่ ซึ่งผลการศึกษสามารถอภิปรายได้ดังนี้

จากผลการศึกษา พบว่า มารดาตั้งครรภ์และผู้ปกครองเด็ก ตำบลลำปลายมาศ อำเภอลำปลายมาศ จังหวัดบุรีรัมย์ มีทัศนคติที่ดีต่อหลักสูตรการสอนทันตสุขศึกษา เรื่อง “ทันตสุขภาพของแม่และเด็กอายุ 0-3 ปี” อยู่ในระดับมาก ทั้งนี้เพราะธรรมชาติของหลักสูตรนี้ เนื้อหาน่าสนใจ มีประโยชน์ต่อการนำไปใช้ในชีวิตประจำวัน มารดาตั้งครรภ์และผู้ปกครองเด็กมีความกระตือรือร้นที่จะเรียน อุปกรณ์การสอนก็มีมาก ทำให้ผู้เข้ารับการอบรมชอบที่จะเรียน และมีวิทยากรเป็นแบบอย่างที่ดี ฯลฯ

### ข้อเสนอแนะ

1) ควรศึกษาทัศนคติของกิจกรรมอื่นๆ และกลุ่มประชากรเป็นของแต่ละหมู่บ้าน แทนภาพรวมทั้งตำบล

2) ควรศึกษาทัศนคติโดยแยกระดับการศึกษา เป็นตัวแปรในการศึกษา เพื่อจะได้รับการทราบว่า ระดับการศึกษาของ กลุ่มตัวอย่างมีผลต่อทัศนคติที่แตกต่างกันหรือไม่

3) ควรนำผลการศึกษาไปใช้ในการพัฒนาการอบรม โดยเฉพาะเทคนิคการสอนและสื่อการเรียน การสอน เพื่อที่จะทำให้ผู้รับการอบรมชอบในเนื้อหาหลักสูตรการอบรมมากขึ้น

4) ควรนำผลการศึกษานี้ ไปประกอบการศึกษาเกี่ยวกับผลสัมฤทธิ์ของการอบรม ในหลักสูตรนั้นๆ ด้วย

5) งานวิจัยฉบับนี้ ประเมินกลุ่มตัวอย่างขนาดไม่ใหญ่มาก จึงไม่อาจสรุปเป็นผลของระดับอำเภอได้ ถ้าจะขยายผลต้องเพิ่มขนาดกลุ่มตัวอย่าง

## กิตติกรรมประกาศ

ขอขอบพระคุณ นายแพทย์ยิ่งเกียรติ พิษณุวงศ์ ผู้อำนวยการโรงพยาบาลลำปลายมาศ และ นายแพทย์นิวัฒน์ชัย นามวิชัยศิริกุล ที่ให้ความช่วยเหลือและสนับสนุนให้การวิจัยนี้สำเร็จลุล่วงได้ด้วยดี

## เอกสารอ้างอิง

1. ลักขณา ชวนเกริกกุล, วนิดา เรืองไพโรจน์, เชวงเกียรติ แสงศิรินาวัน. การสำรวจทัศนคติและพฤติกรรมทางทันตสุขภาพในหญิงมีครรภ์. วารสารโรงพยาบาลกลาง 2526 ; 20 : 183-92.
2. อนามัย, กรม. กองทันตสาธารณสุข. รายงานผลการสำรวจทันตสุขภาพแห่งชาติ ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์องค์การสงเคราะห์ทหารผ่านศึก, 2534.
3. สุภาพ โลไธสง. ทัศนคติต่อวิชาชีพตามหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น 2521 ของนักเรียน ผู้ปกครอง ครู และผู้บริหาร การศึกษาในจังหวัดเชียงราย. [ปริญญาณิพนธ์การศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต] มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒประสานมิตร, 2524. 95 หน้า. อุดสาเนา
4. ชุศรี วงศ์รัตน์. เทคนิคการใช้สถิติเพื่อการวิจัย. กรุงเทพฯ : เจริญผล, 2525. 253 หน้า
5. นภาพร เมษรักษาพานิช. ความสัมพันธ์ระหว่างนิสัยในการเรียน ทัศนคติในการเรียน กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2515. 80 หน้า. อุดสาเนา

## ภาคผนวก

แบบสอบถามทัศนคติของผู้เข้ารับการอบรมหลักสูตรทันตสุขศึกษา ☐ มารดาตั้งครรภ์

เรื่อง “ทันตสุขภาพของแม่และเด็กอายุ 0 - 3 ปี” ☐ ผู้ปกครองเด็ก

หมู่ที่ .....ตำบลลำปลายมาศ อำเภอลำปลายมาศ จังหวัดบุรีรัมย์

คำชี้แจง : โปรดเขียนเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ตรงกับระดับความคิดเห็นของผู้ที่เข้าอบรม

| รายการ                                                                      | เห็นด้วยอย่างยิ่ง | เห็นด้วย | ไม่แน่ใจ | ไม่เห็นด้วย | ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง |
|-----------------------------------------------------------------------------|-------------------|----------|----------|-------------|----------------------|
| 1. ข้าพเจ้ารู้สึกสนุกสนานกับการอบรมหลักสูตรนี้                              |                   |          |          |             |                      |
| 2. ข้าพเจ้าเชื่อว่าหลักสูตรนี้มีประโยชน์ต่อการดำรงชีวิต                     |                   |          |          |             |                      |
| 3. ข้าพเจ้ารู้สึกว่าหลักสูตรนี้สามารถนำไปเป็น พื้นฐานการดำรงชีวิตได้        |                   |          |          |             |                      |
| 4. ข้าพเจ้ารู้สึกภูมิใจที่ได้รับการอบรมหลักสูตรนี้                          |                   |          |          |             |                      |
| 5. ข้าพเจ้ารู้สึกว่าหลักสูตรนี้เป็นหลักสูตรที่จำเป็นต้องเรียน               |                   |          |          |             |                      |
| 6. ข้าพเจ้ามีความรู้สึกซาบซึ้งเมื่อได้อบรมหลักสูตรนี้                       |                   |          |          |             |                      |
| 7. ข้าพเจ้ารู้สึกว่าความที่เก่งหลักสูตรนี้ ไม่เป็นที่ยอมรับของสังคม         |                   |          |          |             |                      |
| 8. ข้าพเจ้าไม่เคยหนีเรียนหลักสูตรนี้                                        |                   |          |          |             |                      |
| 9. ข้าพเจ้ารู้สึกว่าหลักสูตรนี้เป็นหลักสูตรที่เป็นหลักสูตร ที่น่าเบื่อหน่าย |                   |          |          |             |                      |
| 10. ข้าพเจ้ารู้สึกว่า การเรียนหลักสูตรนี้ช่วยให้ข้าพเจ้าฉลาดขึ้น            |                   |          |          |             |                      |
| 11. ข้าพเจ้ารู้สึกว่า การเรียนหลักสูตรนี้ เป็นหลักสูตรที่ยาก สำหรับข้าพเจ้า |                   |          |          |             |                      |
| 12. ข้าพเจ้ามีความสุขกับการเรียนหลักสูตรนี้                                 |                   |          |          |             |                      |
| 13. ข้าพเจ้ารู้สึกทุกข์ใจเมื่อต้องมาเรียนหลักสูตรนี้                        |                   |          |          |             |                      |
| 14. ข้าพเจ้าอยากให้หมดเวลาเร็ว ๆ เมื่อเข้าอบรมหลักสูตรนี้                   |                   |          |          |             |                      |
| 15. ข้าพเจ้าชอบอ่านหนังสือเกี่ยวกับหลักสูตรนี้                              |                   |          |          |             |                      |

“ขอขอบคุณผู้เข้าอบรมในการตอบแบบสอบถาม”